

men som aldrig vil opstaa i noget Land og heller ikke egentlig bør opstaa i noget Land, hvor ikke ganske specielle Forhold føre det med sig. Rigsrettens Opgave er at domme om Straf og Erstatning og domme retfærdigt, og der skal jeg indrømme det ærede Medlem en Ting. Hvis jeg troede, det var Meningen fra anden Side at forhandle og virkelig alvorlig forhandle dette Lovforslag, saa der kunde komme noget Nyttigt og Godt ud deraf, vilde det være et Punkt, som man maatte kunde blive enig om at tage paa en anden Maade. Hovedsagen er naturligvis først og fremmest, at Rigsretten ikke mere kommer til at bestaa af Medlemmer, der selv have været med til de Handlinger, de skulle domme, thi det er dog klart, at det er en saa absurd og umulig Ting, at det vistnok for Enhver er uforståeligt, og jeg tror heller ikke, det ærede Medlem har gjort noget Forsøg paa at forsvare Godheden og Retfærdigheden af den nuværende Rigsrets Sammensætning. Derfor nemlig det anklagede Ministerium er skyldigt, saa er der jo ingen Tvivl om, at alle de af Landstinget valgte Rigsretsdommere ere Ministeriets Medskyldige, men at dømmes af sine Medskyldige er saa absolut absurd, at jeg ikke tror, det ærede Medlem engang vil forsvare det. Man kan sige: Det er rart og behageligt at have sine Medskyldige til Dommere, saa ere vi fuldkommen firkte, kunne gjøre, hvad vi ville, træde Andre ned, sparke til al Ret her i Landet. Men saa er man kommen ind paa et saadant Grundlag af politisk kynisme, at man overhovedet skal ophøre at tale om Forhandling, saa er Forhandlingen virkelig gjort umulig, fuldstændig umulig. Derfor glæder det mig ogsaa, at det ærede Medlem ikke har forsvaret Rigsrettens Sammensætning som i og for sig god og ideel. Derimod skal jeg indrømme ham, at dermed er ikke al Fare fjernet. Vi have da foreslaaet, at for at være Medlem af Rigsretten er det en Betingelse ikke at være Medlem af Rigsdagen, en Bestemmelse, som for Resten ogsaa findes i Bestemmelserne om den østerrigste Rigsret, at man kan vælge, hvem man vil, men de maa ikke være Medlemmer af Rigsraadet; men jeg indrømmer, at der er endnu nogen Fare tilbage i den Omstændighed, at Parterne skulle vælge Dommere til Rigsretten. Det er et Punkt, hvorpaa jeg villig skal indrømme, at man kunde være gaaet endnu videre og have taget bedre Rauteleer og Bestemmelser; man kunde f. Ex. gjøre Stridtet, om ikke saa fuldt ud, som i Schweiz, at sammensætte Rigsretten som en Nævningeret, valgt ved Lodtrækning paa Grundlag af et stort Antal Medlemmer,

valgt ved almindelig Valgret, men man kunde f. Ex. firkte sig Grundlosten gennem Valg af visse Korporationer, der gave Garanti for, at de Mænd, der blev valgte, være samvittighedsfulde, hæderlige, upartiske Mænd, og saa paa Grundlag af denne Grundliste foretage gennem Lodtrækning Valg af de enkelte Medlemmer paa samme Maade, som man jo gjør ved Juryer i Almindelighed. Den Bei kunde man gaa, og den Bei har ogsaa været overvejet fra Forslagsstillernes Side, om man ikke, i Stedet for at lade de to Ting vælge selve Retsens Medlemmer, Dommere, burde gaa samme Bei, omtrent som Schweiz er gaaet ved at lade en Større Samling Mænd udvælge gennem Korporationsvalg, og ud af disse vælges da gennem Lodtrækning de Dommere, der skulle domme i den enkelte Sag. Hvis man gik den Bei, vilde den Fare være fuldstændig fjernet. Men det, der har afholdt os fra at opstille dette Forslag, er, at vi frygtede for, at vi ved at opstille et saadant kompliceret Forslag skulde medføre to Farer for Forslaget, den ene, at det mistede i Overfærdighed, hvad det vandt i Retfærdighed, og dernæst, at vi ved at drage alle disse Korporationer ind, som det var nødvendigt at drage ind med, vilde komme til at støde paa en Vanskelighed, der altid følger med saadanne nye Bestemmelser, uvante Bestemmelser i altfor stort Tal, at Arbejdet vilde i den Grad sprede sig i Stedet for at samle sig om Forslagets Kjærne, saa at man ingen Bei kunde komme. Jeg vil indrømme, at det er et af de Punkter, som jeg allerede nævnte i mit Indledningsforedrag, da jeg forelagde Lovforslaget, som kunde være Gjenstand for nærmere Forhandling i Udvalget. Hvis man troede, det var mere betryggende, saa kunde man gaa en anden Bei. Man kunde f. Ex. finde det heldigt rent at holde Rigsdagen borte fra Valget af Rigsretsmedlemmer. Man kunde f. Ex. lade det fremgaa af Valg af større kommunale Raad eller af enkelte Korporationer heri Landet, foruden at repræsentere Kommunaerabene, og af denne store Samling af Mænd, der saa maatte vælges, kunde man igennem Lodtrækning for de enkelte Sager kalde den Ret til Bei, som skulde domme. Altsaa, dersom jeg virkelig troede, at der var en Smule Villie til at komme nogen Bei og til at skabe en ny Ordning af Tilstanden herhjemme, saa vilde det være meget let at komme overens om en anden Maade at vælge Rigsretsdommere paa, end der her er foreslaaet, idet det kan modificeres. Det, at Dommere skulle vælges af Thingene, er ikke i og for sig Hovedpunktet i Forslaget, men Hovedpunktet er, at de skulle vælges